

Fframwaith Proffesiynau Perthynol i Iechyd Cymru

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Edrych Ymlaen Gyda'n Gilydd

Crynodeb Gweithredol

Mae'r fframwaith hwn yn cyflwyno'r ymateb strategol i Cymru Iachach (2018) gan y Proffesiynau Perthynol i Iechyd. Mae'n disgrifio'r heriau y mae angen mynd i'r afael â nhw, y gwerth y mae Gweithwyr Proffesiynol Perthynol i Iechyd (AHPs) yn ei gynnig a'r camau sydd eu hangen i helpu i gynyddu eu gwerth a'u heffaith. Diben y fframwaith AHP hwn yw sicrhau:

- Bod dinasyddion yn cyflawni canlyniadau sy'n bwysig iddyn nhw ac yn cael gofal a thriniaeth o'r safon uchaf bob amser.
- Bod Gweithwyr Proffesiynol Perthynol i Iechyd yn sefydlu iechyd a gofal sy'n seiliedig ar werth ar y cyd ac yn unigol. Maent yn defnyddio eu sgiliau, eu profiad a'u gwerthoedd proffesiynol i arwain a darparu gofal sy'n seiliedig ar dystiolaeth i wella bywydau dinasyddion yng Nghymru.

Mae'r Proffesiynau Perthynol i Iechyd yn 13 proffesiwn unigol sy'n gysylltiedig oherwydd eu bod yn credu ei bod yn bwysig galluogi dinasyddion i fyw'r bywydau maent am eu byw. Yn unigol ac ar y cyd, mae Gweithwyr Proffesiynol Perthynol i Iechyd yn gweithio i rymuso pobl o bob oed, o'r crud i'r bedd, i reoli eu lles eu hunain ac atal neu leihau effaith salwch seicolegol a chorfforol ac anabled.

Maent yn cyflawni canlyniadau cryf, ymarferol, sy'n canolbwyntio ar atebion ac yn rhoi gwerth i fywyd drwy gasgliad unigryw o ymyriadau bio/seico/cymdeithasol sy'n arbennig o werthfawr wrth ymateb yn effeithiol i anghenion cymhleth, aml-ddimensiwn y boblogaeth. Gall y rhain:

- atal derbyniadau diangen i'r ysbyty
- lleihau hyd arhosiad
- hwyluso rhyddhau diogel a chynaliadwy
- galluogi pobl i leihau'r ddibyniaeth ar wasanaethau gofal hirdymor
- caniatáu i bobl aros mor annibynnol â phosibl cyhyd ag y bo modd

Nid yw AHPs wedi bod yn bartneriaid gweladwy a chydadd yn y gweithlu iechyd a gofal cymdeithasol bob amser. Mae hyn wedi cyfyngu ar eu gallu i wella canlyniadau iechyd i ddinasyddion ac i leihau'r effaith y mae anghydraddoldebau iechyd a chymdeithasol yn ei chael ar lesiant. Er mwyn cynyddu eu gwerth i'r eithaf, rhaid i'r Proffesiynau Perthynol i Iechyd gael eu defnyddio'n fwy effeithiol i ysbrydoli a galluogi pobl i fyw bywydau iachach, bod yn fwy hygyrch, a gweithio ar frig eu gallu gydag arweinyddiaeth weladwy a thrawsnewidiol. Mae'r AHPs wedi datblygu a chytuno ar chwe egwyddor graidd i ddisgrifio'r trawsnewid hwn:

- 1. Ysbrydoli a galluogi pobl i fyw bywydau iachach
- 2. Meithrin gwydnwch yn y boblogaeth
- 3. Hygyrchedd ac ymatebolrwydd
- 4. Hunaniaeth a phresenoldeb cryf
- 5. Arweinyddiaeth weladwy a thrawsnewidiol
- 6. Gweithio ar frig eu trwydded broffesiynol

Bydd angen i ymyriadau AHPs sy'n canolbwyntio ar y person, sy'n galluogi ac yn canolbwyntio ar adferiad fod ar gael yn ehangach ym maes iechyd y cyhoedd, gofal sylfaenol a chymunedol. Mae angen datblygu modelau mynediad uniongyrchol, hunangyfeirio ac ymarferwyr cyswllt cyntaf er mwyn ateb y galw. Ar hyn o bryd, nid oes digon o wasanaethau AHP ar gael y tu allan i'r wythnos waith draddodiadol. Ceir darpariaeth annigonol o ymyriadau adsefydlu, ail-alluogi ac adfer, gofal canolraddol ac adsefydlu cymunedol i wneud y gorau o allu pobl i fyw mor hir â phosibl cyhyd ag sy'n bosibl.

Mae'r fframwaith AHP hwn yn adlewyrchu *Cymru Iachach (2018)* ac mae'n defnyddio'r nod pedwarplyg a gydnabyddir yn rhyngwladol fel cysyniad trefnu i ddisgrifio'r newidiadau sydd eu hangen ar sail yr egwyddorion hyn. Bydd hyn yn arwain at AHPs yn gweithio mewn partneriaeth â dinasgyddion i gyflawni bywydau hirach, iachach a hapusach drwy:

1. Gwella canlyniadau iechyd y boblogaeth
2. Gwella ansawdd AHPs a mynediad atynt

3. Sicrhau gwerth uwch gan AHPs drwy drawsnewid

4. Ysbrydoli gweithlu AHP bywiog

Mae cynllun gweithredu'r fframwaith yn Ffigur 1 yn fan cychwyn ar gyfer y canlyniadau a'r camau gweithredu sydd eu hangen i lywio'r gwaith o drawsnewid gwasanaethau. I weld cynnwys y fframwaith hwn, ewch i: <https://llyw.cymru/fframwaith-proffesiynau-perthynol-i-iechyd>

Ffig 1 | AHPs yn Gweithio mewn Partneriaeth â Dinasgyddion

